

PLA CALOR

ACTA DE LA SESSIÓ DE DEBAT AMB EL CONSELL PER LA SOSTENIBILITAT, EL CONSELL DE COOPERACIÓ I LA XARXA BARCELONA + SOSTENIBLE

Dia i hora: 06 de març de 2025 a les 17:30 h

Lloc: Sala Webex

Assistència a la reunió

Per part de la ciutadania, entitats i col·lectius:

Assistència: 40 persones, 24 dones i 16 homes.

Representants de les següents entitats i organitzacions:

Creu Roja
GRAIN
PIMEC BCN
ESPAI AMBIENTAL
Escola Betània Patmos
CCOO de Catalunya
UPC
BSC
FAVB
COEAC
OCCS
IE Tres Fonts de Les Corts
Oficina del Canvi Climàtic
BATEC
As. Barceloneta Alerta
Barcelona + Sostenible
Fundació Claror
Permacultura Atta
Ecoserveis
GIXSU
Ass. Casal Font d'en Fargues
AUS
SCEA

Per part de l'Ajuntament de Barcelona:

Mar Campanero, Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat
Irma Ventayol, Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat
Glòria Hidalgo, Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat
Jèssica Pujol, Departament de Participació
Inés Martínez, suport del Departament de Participació
África Rebolero, suport del Departament de Participació
Arnau Boix, suport del Departament de Participació

En les pàgines que segueixen, en compliment de la normativa vigent en matèria de protecció de dades, les intervencions de la ciutadania s'anonymitzen, indicant les inicials del nom i cognoms de les persones que han intervingut.

Ordre del dia

- 1. Benvinguda i presentació del procés de participació**
- 2. Presentació dels continguts del Pla Calor**
- 3. Debat en subgrups**
- 4. Posada en comú**

Desenvolupament de la sessió

- 1. Benvinguda i presentació del procés de participació**

Jessica Pujol dona la benvinguda a les persones assistents i explica el context i els objectius del Procés Participatiu vinculat a la redacció del Pla Calor. Recorda, a més, que hi ha obert un espai informatiu i de debat que pot consultar-se al següent enllaç:

<https://www.decidim.barcelona/processes/placalor>

- 2. Presentació dels continguts del Pla Calor**

Irma Ventayol i Glòria Hidalgo, de l'Oficina de Canvi Climàtic i Sostenibilitat de l'Ajuntament de Barcelona exposen els principals continguts del "Pla Calor", que s'està redactant actualment per tal de desenvolupar un dels sis eixos que ja definia el "Pla Clima" aprovat el novembre de 2024.

Podeu consultar la presentació [aquí](#).

- 3. Debat en subgrups**

Sala 1

S'explica la dinàmica de l'espai i la importància de poder omplir la pissarra. Es facilita el link als assistents. Es dona inici al torn de paraules i es deixa clar que podran rebre l'acta de la reunió, la qual se'ls farà arribar més endavant.

S. L-G., de GIXSU menciona que es parla d'habitatges "insalubres" al punt 2.3, el qual tracta sobre la justificació de la vulnerabilitat. Ell vol saber exactament a què es refereixen amb el terme "insalubres", ja que queda ambigu. Menciona que un habitatge insalubre és aquell que no garanteix unes condicions òptimes tant pel fred com per a la calor. Tradicionalment, s'ha quantificat la problemàtica del fred, però encara no s'ha fet el mateix amb la calor.

Irma Ventayol comenta que al que es refereixen en el document és que normalment les persones que viuen en habitatges que no tenen les condicions òptimes de ventilació, etc., acostumen a ser més vulnerables a la calor. **S.L-G., de GIXSU** comenta que la ventilació no resol aquest problema si no baixa la temperatura, ja que no hi ha evacuació. En aquest sentit, afegeix que en aquest tema entraria el tema de l'autoconsum per poder ajudar a la instal·lació de l'aire condicionat, que és un tema que la gent amb pobresa energètica no pot permetre's. A més, quan a l'estiu fa molta calor, els edificis activen l'aire condicionat i cau la xarxa. Per tant, és important fomentar l'autoconsum i se solucionaria el tema de la pobresa energètica, no només mirant el fred, sinó també la calor. Irma Ventayol apunta que està calculat que el 24% de la població de Barcelona té pobresa energètica, entenent-la tant en confort d'hivern o d'estiu. En aquest sentit, també cal tenir present l'arquitectura bioclimàtica, és a dir, que els nous edificis s'han de construir també amb aquesta mirada. Afegeix que quan parlen de "rehabilitació energètica" ja fan referència a aquest tipus de solucions més passives.

Finalment, **S.L-G., de GIXSU** menciona que en el pla es parla de cobertes reflectants, però no de cobertes verdes i creu que això és important. **Irma Ventayol** respon que quan parlen de cobertes reflectants pot ser cobertes verdes, blanques, etc.

M.B. de l'UPC considera que el document que ha fet l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) sobre la vulnerabilitat de la calor, ha sigut una molt bona feina, ja que té molt bé mapejat quins són els barris que no garanteixen, a escala de construcció, un bon aïllament, per tant, ens dona molta informació. En aquest sentit, refereix que és important treballar més les propostes que ajudin a millorar els edificis ja existents.

D.C de CCOO vol posar sobre la taula que des del sindicat posen sobre la taula la importància que tindrà l'augment de les temperatures en els treballadors/es, no només a nivell social, sinó també a les empreses, ja que han d'estar en espais adequats. **Irma Ventayol** explica que quan identifiquen persones vulnerables, també pensen en les persones que treballen al carrer i, per tant, estan exposades a la calor.

V.L-P, d'AUS posa èmfasi en la preocupació pel soroll a les nits, ja que obrir finestres, per exemple, com a mesura de climatització passiva, no assegura el descans, al contrari. Si han d'obrir les finestres (per situació de vulnerabilitat, pobresa energètica, etc.) i sortir més a les nits, el soroll és una qüestió preocupant i això forma part de la salut de les persones.

A.H. de l'Escola Betània Patmos comenta que, ja que es parla de "simulacres", considera que dins l'àmbit escolar també s'haurien de preveure simulacres per actuar en cas que la calor impedeixi estar a les aules. Potser caldria establir un límit de temperatura a partir del qual l'activitat a l'interior no sigui viable. En aquest cas, què es pot fer amb els infants? Creu que seria necessari disposar de plans d'actuació per gestionar aquesta situació, adaptats a les particularitats de cada centre i context. Per altra banda, parla sobre la gentrificació, que cada vegada que es millora un barri per

tenir zones verdes més àmplies, fer espais més confortables... les persones deixen de poder viure. Li agradaria que es pogués incloure alguna reflexió.

À.D. de SCEA comenta quin paper tenen les entitats i els centres educatius dins del pla de calor, ja que, en alguns casos, es poden detectar incongruències en la gestió de la temperatura. Per exemple, ell mateix ha presenciat situacions en escoles considerades “verdes” on la calefacció estava encesa mentre les finestres estaven obertes i hi havia ventiladors en funcionament al mateix temps. Considera que els centres educatius haurien de tenir més capacitat per regular les temperatures de manera eficient, amb l'objectiu de garantir el confort tèrmic i, alhora, aconseguir un veritable estalvi energètic. Per altra banda, refereix que està d'acord amb l'adaptació de les platges, però, s'ha de tenir presents els temporals marítims que poden fer destrosses importants i això implicarà una inversió econòmica, i per altre, la falta de conscienciació en relació amb les cures i el bon ús.

G. creu que podria ser una bona idea elaborar un pla de contingències dissenyat per i per als ciutadans/es, per afrontar moments de fortes temperatures. Aquest pla facilitaria la comprensió de les accions a seguir i, potser, podria ser implementat pels mateixos ciutadans/es com a dinamitzadors d'aquest tipus d'iniciatives. Irma Ventayol comenta que ja es disposen de plans d'operativa per fer front a la calor però que es poden millorar i ho recullen com a proposta.

E.C. de BSM refereix que el sobreescalfament afecta negativament les infraestructures elèctriques, per tant es pregunta si aquest pla va de la mà de les distribuïdores elèctriques i si aquestes seran coneixedores de les accions i mesures preses per afrontar les altes temperatures.

S.L-G., de GIXSU pel que fa al tema de les platges, també menciona la importància de garantir la seguretat durant la nit, ja que és possible que la gent es banyi en hores nocturnes. Per tant, considera que caldria assegurar-se que hi hagi mesures de seguretat adequades també en aquest horari.

J. està d'acord amb les propostes que s'han fet, però també menciona que és important valorar i tenir present el manteniment del verd, les ombres, etc., que ja existeixen, per tal de garantir que aquestes infraestructures continuïn funcionant de manera òptima i a llarg termini.

Sala 2

S'explica la dinàmica de l'espai i la importància de poder omplir la pissarra. Es facilita el link als assistents. Es dona inici al torn de paraules i es deixa clar que podran rebre l'acta de la reunió, la qual se'ls farà arribar més endavant.

Per motivar el diàleg es llencen les preguntes de la pissarra i una de les assistents, demana que s'expliquin millor quines són les mesures del Pla Calor per poder respondre a les preguntes. **Glòria Hidalgo** fa l'explicació detallada de les mesures del

Pla Calor amb la presentació de power point inicial i, amb aquest aclariment, es comença el torn de paraula:

C.J., Directora de IES Les Corts afirma que està d'acord en les mesures explicitades i que al centre escolar estan donant molt bon resultat tant la climatització que s'està realitzant per fases com la renaturalització del pati, la qual està generant un lloc de compartir, confortable i molt agradable per tota la comunitat educativa. La pregunta que es formula és: s'està pensant en alternatives a l'aire condicionat per refredar les cases? L'efecte illa de calor augmenta pels aires condicionants però l'equilibri és molt complicat.

T.N, de Permacultura ATT comenta que la normativa és contradictòria tant pels aires condicionants com pel verd. L'Ajuntament prima no tenir problemes amb cap veí i, per exemple, defensa el verd fins que hi hagi algun veí que es queixa i, aleshores, parcs i jardins talla hores o el que faci falta per evitar-se problemes.

La normativa no té en compte la calor i sí els sorolls dels aires condicionants o les queixes dels veïns per una branca d'una planta que té més de 20 anys i ara molesta, per tant, es demana a l'Ajuntament aclarir la normativa a favor del benestar i el bé comú. Es fa especial èmfasi en que l'Ajuntament no tingui mesures contradictòries: el verd amb el reg i la calor. Si es moren les plantes pugen les temperatures, si no podem regar per sequera, les plantes es moren.

Quines estratègies pot haver-hi perquè no moren les plantes, per exemple, dels equipaments públics

J.M.S., de la FAVB i altres persones participants no identificades formulen les següents propostes i reflexions:

1. Les mesures s'han de concretar, calendaritzar i veure com es van complint. Recullen tot el ventall del que és possible però s'ha de tenir en compte com s'ha de fer i com es farà? Es demana, per exemple, una implementació més intensiva dels refugis climàtics. Per exemple, en l'estiu es tanquen molts espais i a l'estiu s'hauria de tenir ja clar: què s'obre i la gent gran va allà per estar-hi millor.
2. Mesures per millorar les condicions front a la calor:
 - Verd: augmentar el verd a la ciutat, per exemple, en espais com Poble Nou que té 137 ha de zones verdes i efectives només hi ha 33 ha de verd, la resta és plaça dura. El verd és indispensable perquè hi hagi vida a la ciutat. Verd adaptat al clima mediterrani: resistent i sense problemes per aguantar sequeres; plantes mediterrànies i afegir-les en els disseny urbanístiques tan bonics que poden ajudar a minimitzar plagues, adaptades a la sequera, etc.
 - Paviments permeables per no desapropiar les aigües freàtiques: terres més permeables.
 - Materials reflectants per baixar les temperatures i planificar el canvi de paviments i baixen les temperatures més.
 - Crear ombres és molt important a través de pèrgoles fotovoltaïques i fer estructures d'aquesta manera.
 - Posar carpes als carrers que facin ombres i s'utilitzen en moltes ciutats per l'estiu.

3. Rehabilitació energètica és una acció de classe social: s'ha de tenir en compte que el tema de la calor és un tema de classe social. Qui ho pateix són persones que a casa seva no té condicions per estar bé i en bones condicions. Quan parlem de rehabilitació energètica s'ha de parlar de rehabilitació integral de multituds d'edificis de la ciutat de BCN. Moltes ajudes i molts diners es necessiten per això: primer rehabilitació dels edificis i després la rehabilitació energètica.
4. Implementació de la participació de la ciutadania en Pla Clima i anar una mica més endavant en els Protocols d'Emergències. Molt interessant el simulacre amb temperatures majors de 50 graus que es proposa i és molt interessant per emergències i possibilitats diverses climàtiques: incorporem la cultura de prevenció d'incendis, DANAS, temperatura, etc. La gent ha d'estar preparada. S'hauria de treballar aquesta educació a la ciutadania.

C. de l'Equipament d'infància de la Barceloneta comenta que està molt d'acord en tot el que s'ha dit anteriorment pel company. Des de l'equipament educatiu infantil surt sobretot el ombrejat dels patis per poder gaudir a l'exterior a partir de maig: la climatització està només en una zona de l'edifici i en estiu és impossible utilitzar part de les sales dels edificis.

Altres propostes que sorgeixen al grup: Platges amb parasols, hamaques i altres per poder-hi estar en les platges per fer-les útils. No sé si una mesura podria ser parasols fixes o de temporada per, per exemple, els grups vulnerables que fan banys adaptats, infància o altres. No zones privades i sí prioritzades per col·lectius.

Per altra part i, per finalitzar, es comunica que la població ha de participar en la implementació, ha de poder educar-se i conscienciar-se a nivell d'emergències que provoca el canvi climàtic i també a que, podria ser, que la prioritat no siguin vistes maques amb plantes exòtiques des de la finestra sinó plantes que generen confort. Ens hem de creure que estem amb el canvi climàtic i que és obvi. Per finalitzar, és important trencar amb la bretxa digital que genera el decidim o altres plataformes de participació perquè no tothom té accés i sí és resident de la ciutat.

4. Posada en comú

Les dinamitzadores de cada subgrup fan un resum del què s'ha comentat a les sales respectives, i sense més intervencions dona per acabada la sessió i es recorda que tant l'acta com tot allò referent a aquest procés quedarà penjat a la plataforma Decidim.